

Nefis mü'min midir, kâfir midir?

Tokat'tan Nuri Kapısız: "Nefis mü'min midir, kâfir midir? Nefis Cennete girer mi? Nefsin mutmainne olması ne demektir?"

Mü'minin Nefsi

Mü'minin nefsi mü'min, kâfirin nefsi kâfirdir.

Ama mü'minin nefsi de, kâfirin nefsi de emmaredir.

Yani çok emredicidir, asidir, çıldırtıcıdır, yoldan çıkarıcıdır.

Belki kâfirin nefsi kâfire pek fazla sorun çıkarmaz. Çünkü zaten yapacağını yapmış, vereceği dalâleti vermiş, küfre sokmuş, inkâra sürüklemiş; iğfal edeceği bir alan kalmamış!

Ama mü'minin nefsi tam bir canavardır. İmanına ilişemez ise ameline, ameline zarar veremez ise ahlâkına ilişmeye gayret eder. Nefsin bu yıkıcı fesadı ölüme kadar devam eder.

Masum ve günahsız olmakla beraber, Peygamberler de nefsin bu yıkıcılığından Allah'a sığınmışlardır.

Hazret-i Yusuf (as): "Ben nefsimi temize çıkarmam, çünkü Rabbimin merhamet ettiği hariç, nefis aşırı derecede kötülüğü emreder"¹ diyerek nefsin tahribatından Allah'a sığınırken, Peygamber Efendimiz de (asm): "Allah'ım! Göz açıp kapayınca kadar beni nefsimle baş başa bırakma!" diye örnek bir duâ öğretmiştir.

Nefsin ve Şeytanın Şiddeti

Nefsin bu şiddeti nefsin şeytanı dinleyen bir kulak olmasındandır. Şeytan ise apaçık düşmanımızdır. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Ey Âdemoğulları! Ben, size, şeytana kulluk etmeyin. Çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır. Bana kulluk edin. İşte bu dosdoğru yoldur, diye emretmedim mi?"²

Nefsin bu şiddetli emrinin başlıca hikmeti, insanın değerini ve derecesini yükseltmektir. Çünkü nefsini yenmek için hiç durmadan mücahede eden, nefsin her yıkıcı fesadına karşı bir kemâl sıfatla cevap veren ve nefsine hâkim olan insan, inşallah yüksek dereceler almış, imtihanını kazanmış olmaktadır.

Şeytanın ve nefsin bu şiddeti yüzünden ekser insanların küfre ve dalâlete girdiğini, fakat ehemmiyetin sayı çokluğunda değil, keyfiyette olduğunu bir misal ile açıklayan Bediüzzaman; meselâ diyor, bir adam, bin on çekirdeği toprağa ekse ve gerekli şekilde bakımını yapsa; bu çekirdeklerden on tanesi ağaç olsa ve meyve verse, diğer bin tanesi bozulsa, meyve veren on ağacın verdiği menfaat, bozulan bin tohumun zararını hiçe indirir. Şeytana maruz bırakılan ve nefse tabi tutulan insanların da çoğu bu işten zarar görse, on tane insanın şeytanın ve nefsin bu şiddetinden mücahede ile arınarak ve derecesini yükselterek çıkması, o çoğunluğun verdiği zararı hiçe indiriyor.³

Cennet Nefse Hazırlanmıştır!

Dolayısıyla nefsin ve şeytanın bu dayanılmaz şiddetinden ruhun kalp, sır, vicdan, akıl ve lâtifeler gibi pozitif elemanlarının verdiği mücahede ile kazançlı çıkan ise, aslında yine nefis kendisi oluyor. Müşteki durumda iken, muttaki duruma geçen nefis kendisi oluyor.

Yani meselâ Allah'ın rızasına mazhar olan nefistir! Allah'ın lütfuna ve rahmetine ulaşan nefistir! Mahşerde sorgulanan ve yargılanan nefistir! Resulullah'ın (asm) şefaatine eren nefistir! Cennet'le müjdelenen nefistir! Cennetin ne göz görmüş, ne kulak işitmiş, ne hayalden geçmiş benzersiz nimetlerine ulaşan nefistir! Allah'ın cemalini görerek Cenneti unutturan bir izzet, şeref ve saadete nail olan nefistir!

İşte, nefsi müjdeleyen âyetlerden örnekler:

“Allah, her nefsin kazandığını bilir.”⁴

“Kıyamet mutlaka gelecektir. Her nefis işlediğinin karşılığını görsün diye.”⁵

“Nefislerin hoşlanacağı, gözlerin lezzet alacağı şeyler hep Cennettedir.”⁶

“Ey Nefs-i Mutmeinne! Sen O'ndan razı, O senden razı olarak Rabbine dön! Salih kullarımın arasına katıl! Ve Cennetime gir!”⁷

Nefsin Mutmeinne Olması

Mutmeinne olan nefis, bütün çıldırtıcı isteklerine rağmen kalbin, vicdanın, aklın, sırrın ve sair duyguların pozitif emellerine ve amellerine teslim olur, aşırı isteklerini kendi başına değil, bu pozitif elemanların hedefleri doğrultusunda kullanır.

Meselâ -Risâle-i Nur'da zikredildiği üzere-, şehvetini iffette kullanır, öfkesini şecaate çevirir, inadını sebat anlamında kullanır, adavetini dosta ve ehl-i imana değil, kâfire,

nefse ve şeytana gösterir ve hakeza... İman-ı tahkiki kılıcını çeker, nefis olarak sahip olduğu ilkel istekleri, kalbin ve vicdanın ulvî istekleriyle değiştirir, insaniyet-i kübra makamına yükselir.

İman-ı tahkiki ile itminana ve doyuma ulaşır!

Dipnotlar:

- 1- Yusuf Sûresi: 53.
- 2- Yasin Sûresi: 60, 61.
- 3- Lem'alar, 13. Lem'a.
- 4- Ra'd Sûresi: 42.
- 5- Taha Sûresi: 15.
- 6- Zuhruf Sûresi: 71.
- 7- Fecir Sûresi: 27-30.